

Plebiscyt na Warmii i Mazurach w 1920 roku

Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości przynależność państwowa rządzonych przez Niemców Warmii i Mazur stała pod znakiem zapytania. Tę kwestię miało rozstrzygnąć głosowanie wyznaczone na lipiec 1920 roku.

Decyzja o rozstrzygnięciu sporu terytorialnego na drodze głosowania zapadła na konferencji pokojowej. Takie rozwiązanie przewidywał traktat wersalski, który wszedł w życie 10 stycznia 1920 roku. Termin plebiscytu został wyznaczony na 11 lipca i nie zmieniono go mimo zabiegów strony polskiej.

Polska w tym czasie była w niezwykle trudnej sytuacji. Trwała wojna z bolszewicką Rosją. Zadziały też zastosowane przez Niemców fortele. Na głosowanie zwożono ludzi urodzonych na Warmii i Mazurach, ale dawno tu niemieszkających. Na kartach do głosowania użyto nie nazwy Niemcy, a Prusy Wschodnie.

Niemcy od początku mieli dużą przewagę na terenach objętych plebiscytem. Kontrolowali policję i władzę administracyjną, dzięki czemu mogli nie tylko skuteczniej prowadzić agitację, ale także utrudniać działania Polaków. Na ich korzyść działał też fakt, że miejscowa ludność w większości związana była z Kościołem protestanckim. Pastorzy, głównie Niemcy, przyczynili się do upowszechnienia wizerunku Polski jako kraju wojującego katolicyzmu.

Obszar plebiscytowy obejmował trzy powiaty na Warmii (miasto Olsztyn, powiaty ziemskie olsztyński i reszelski), osiem powiatów na Mazurach (ostródzki, nidzicki, szczycieński, piski, ełcki, olecki, giżycki i mrągowski) i cztery powiaty na Powiślu (suski, kwidzyński, sztumski i malborski). Jak można zauważyć, nie obejmował on północnej części Warmii oraz okręgu Elbląga, należących do 1772 roku do Polski, które były w większości niemieckojęzyczne.

- Rzeczpospolita Polska
- Republika Niemiecka
- Ziemie włączone do RP

Tereny o większości:

- polskiej
- niemieckiej

W plebiscycie zdecydowana większość mieszkańców opowiedziała się za przyłączeniem spornych terenów do Niemiec. Po stronie polskiej opowiedziało się zaledwie 16 tysięcy osób, czyli 3,3% głosujących. W efekcie przy podziale, który przeprowadzono 27 sierpnia, Polsce przyznano tylko 3 wsi mazurskie (Napromek, Lubstynek i Groszki), 5 wsi na Powiślu i koryto Wisły.

Głosowanie przyniosło zdecydowany sukces stronie niemieckiej. Na zdjęciu przekazanie głosów regionu w budynku Rejencji Olsztyńskiej w dniu 16 sierpnia 1920.

Wykonał
Kamil Sendobry
Z klasy szóstej